

Í samband við
samskiftisskeiðið
ið verður frá 6.-10. jan. verða
2 almennir fyrilestrar
í MBF-húsinum

Týskvöldið 7. januar kl. 19-21:
Samanspæl og samskipti við rørslu- og talutarnaði børn og ung. Tina Harmon, spesiallærari, centurleikari, Viden-center om Børn og Unge med Multi-handicap uden Verbal Sprog og pædagogisk koordinator i Småbørnstilbuddet på Taxvej.

Hóskvöldið 9. januar kl. 19-21:
Heildarsamskipti (Totalkommunikation)
Kirsten Delfour, lærer, vejleder på Neonatalafdelingen på Københavns Amtssygehus i Glostrup og ansat på Tale- og høreinstitutet, Københavns Amt. Helene Christiansen.

Fyrilestrarnir eru ókeypis, men møguleiki er at keypa the/kaffi og kaku fyri 10 kr.

Øll eru hjartaliga vælkomín!

Thurid Askham, tlf. 19782
Doris Hansen, tlf. 17373 (MBF-húsið)

FØROYA LÆRURÁÐ
Skrivstovustarv

Á Føroya Læruráð er skrivstovustarv leyst at søkja.

FØROYA LÆRURÁÐ sett á stovn við lögtingslóg nr. 29 frá 12. oktober 1954, er ráðgevi hjá landsstýrinum í málum viðvíkjandi arbeiðsmarknaðarviðurskiptum.

Læruráðið fyrirsitir lærlinga-útbúgvingarnar og ger útbúgvingarreglur í samráð við fakini.

Læruráðið fyriskipar lærutíð, fyrisetur skúlagongd sum fískoyti til verkligu læruna og skipar fyri sveinaroyndum.

Læruráðið umsitir studningsveitingar til lærupláss og eftirútbúgving av yrkislærdum.

Arbeiðið fevnir um alt vanligt skrivstovu- og arbeiði í sambandi við fyrisiting av yrkisútbúgvingum.

Tað er ein treyt, at tann, ið søkir, hevur skrivstovu- og arbeiðs dugir at arbeiða sjálvstøðugt.

Góður kunnleiki til føroyskt og kunnleiki til Windows 95, Word og Access er ein fyrimunur.

Starvið verður lønt í lønarflokki 9/11 sambært sáttmála millum Føroya Landsstýri og Starvsmannafelagið.

Starvið verður at seta skjótast til ber.

Skrivlig umsókn við avriti av lærubrávi og møguligum próvskjølum og viðmælum skal vera læruráðnum í hendi í seinasta lagi 17. januar 1997 kl. 12.00.

Tórshavn, tann 30. desember 1996

Føroya Læruráð
Falkavegur 6, Boks 1166, FR-110 Tórshavn

Ð - ein heilsan á 150 ára degnum

Stutt hugleiðing eftir Berg Rasmussen, ið er virkin lærari í Maniitsoq í Grønlandi

Mær vitandi hevur lítið og einki verið gjørt burtúr, at liðin eru 150 ár síðan V. U. Hammershaimb, eftir danskari áheitan settið Ð' ið í tann týgnarsess tað hevði uppiborið.

Nevniliga at vera ein virkin leikari í føroyskum skriftmáli. Ókey, onkra greinina havi eg sæð um valapróvstin inni á Nesi í forðum; men ótrúliga lítið um tað mest geniala hann gjørdi: At taka Ð' ið fram úr gloymskuni, tí við at gera tað fekk hann sameint føroysku dialektirnar, og givið føroyingum eitt livandi, lítiligt skriftmál, sum bæði leiðir okkum fram í einari verð, ið gerst alt meiri standardiserað, steril og brutal; men so sanniliga eisini gevur okkum fyrndargamlar, sterkar røtur. Røtur, ið røkka aftur til ta tíð land okkara einans var eitt huldiligt *faerrand*, piktarnir í Hetlandi og Orknoy-um hómaðu í sýnuni bald- rutar útróðrardagar, teir røku av leið...

Eitt skriftmál, ið gevur okkum bein at ganga á... Eitt skriftmál, ið ger okkum - *fáment, heimføðislig, og alt hatta har* - til nakað serligt millum heimsins tjóðir.

Eg vil enn tá fara so langt sum at postulera, at var Ð' ið ikki tikið við, tá ið vit fingur føroysku skriftina í 1846, so hevði føroyskum máli valla verið livið lagað! - Men tíbetur fái eg ikki prógva tað!

Húskeldaða Ð' ið
Ð' ið er sum J. R. úr Dallas (um nakar minnst hann), komma (,) ella fyrri tað HB!.

Nakað, sum tey flestu elska at hata, tí tey eru ótrúknilig og lúnsk, og tó vísir tað seg ferð eftir ferð, fyrri at citera Róa Patursson: »...at uttan Ð kann eingin liva...«.

Dallas hevði ikki yvirliva ein vetur sum sjónvarpsrøð var J. R. ikki við;

tekstur hevði verið ótrúliga trupul at lisið var einki komma (,); og hvat hevði l. deild verið uttan HB?!

Soleiðis er eisini við Ð'-inum! Adrenn Ð' ið kom, skrivaði hvør maður sum best bar til eftir egnari dialekt við egnum sjálvupfunnum stavum fyrri serligu føroysku tjóðini, um ikki tann tók konsekvensin og skrivaði á danskum. Onkrar av hesum loysnum vóru rimiliga góðar, men hvussu hevði verið um vit enn høvdu havt fonetiska skrift?

Nakað soleiðis? Da hejje vere so dajlit so ajnastandande gát um við sláppe æd sgriva ajns o við snagka.

Onjdin hejje tá kunna rejsba sær æv bedrevidan o fundje ánnir æd følt seg idla tuj tej itje duva ajns væl æd seda »ð«.

Ókey, møgulega hava tey rætt, sum ganga inn fyrri einari »fonetisering« av føroyskum, at var tað soleiðis mann skrivaði í Føroyum, so vóru fólk von við tað, og so var alt í fínasta lagi; men var tað tað???

Eg loyvi mær at ivast, tí eg rokni við, at so høvdu vit antin havt ein málstrið, sum er hvassari enn tað norska, ella høvdu vit fingið eina málsliga líkasælu, sum ta vit meta okkum kunna eygleiða í Danmørkini, har alt tykir sera gott danskt, óansæð hvussu tað verður skrivað og óansæð hvaðan orðið stavar.

Hvat gera vit í Føroyum? Vit skeldast inn á eitt »forbannað« Ð, og hvar tað skal standa, tí sum øllum kunnugt, so hoyrist tað ikki. Men Ð-setanin er jú relativt einföld.

Fyri Navnorð - Spyr: »Hvør er har?« - Svára: »Ð' ið!«

»Hvønn sært tú?«
»Ð' ið!«
»Hvørjum møtti tú?«
»Ð' inum!« - Legg til merkis at talan er um eitt ávíst, nakað av serligum áhuga, ella fyrri at nýta málfrøðislig heiti, tá ið eitt hvørkikynsord er bundið í eintali, so endar tað við Ð, í hvørfalli og hvønnfalli og bara tá, og ongantíð í hvørjumfalli!!! - Ein góð Ð-regla, er at »Hvørjumfalls Ð er ikki til!« - So hví skeldast inná tað???

Fyri sagnorð: - Tann stóri spurningurin er: »Nær hevur fræta Ð?« - Svárið er sum ikki einaferð rættiliga einfalt: »Aftaná, sjálvandi, tá ið onkur hevur!« Og so sjálvandi tá ið tú gevur fleiri boð um at fræta: »Frætið!« - Altså, tá ið nakað er farið fram, ella sum boð til fleiri enn ein persón, og bara tá, einki Ð í Nútið ella Tátið, ella hvar fólk kunnu finna uppá at seta vannlukku stav- in mikla. - So hví skeldast inn á enda Ð?

Tann stóri trupulleikin við Ð' inum er tá ið stávurin er partur av orðsins røt; men hví skal fólkingardagsbarnið deilast, tá ið stávurin »g« ber seg at á sama hátt?

Apropos orðabókaróðið
»Um málið: Føroyskt er lætt at læra. Hestur eitur ross, og soleiðis er tað allan vegin ígjøgnum«, stóð at lesa í Áarstovuteiginum í Sosialinum, týsdagin 26. nov. '96.

Faktiskt rimiliga stuttligt, tí hetta illustrerar rættiliga væl føroyska málkjak- ið. - Vit berjast um orðið! - Er »blíva« føroyskt? Nei, siga summi; men orðið er t finna í Húsavíkarbrøvunum minnst meg rætt, og tey stava frá 15. öld. - Skal tað vera lov at skriva »sja!«? o.s.fr....

Alt til sít høvi! - Lat okkum loyva Føroyskum at vera tað vaksna mál tað er. - Eitt mál, sum hysir bæði

dialektum og sosiolektum, tí tað er munur á málburð- inum í bindiklubbasleygi, í diskotekssnakki og í kvøð- unum, og tað er for gálið, at føroyingar í hóptali siga seg ikki tora skriva ein setning av berum ótta fyrri at avdúka seg sjálvar sum ó- føroyskar. - Eg meini so við, at um alt verður lúkað úr føroyskum, sum ikki er ser- føroyskt, hvat er so eftir? - Skerpingin (t.e. »ggj-« og »gv-« innskotini), einstøk orð um seyð, fugl og fisk; orðið fyrri einki at eiga - *fæløysingur* - og nakrar einstakar miskiljingar, so sum *kavi* fyrri norrøna orðið *snjó*.

Lítið annað er *serføroyskt*, men fert tú á tað planið verður diskussiónin meininguleys! Tó skal sigast, at velja vit at vera liberal, so eru tveir mátar at vera tað uppá.

Antin loyva vit læniord- um og føroyska (*fonetisera*) tey, ella velja vit at skriva tey so nær upprunaligu skriftmyndini sum føroyskt bendingarmynstur loyvir. Hetta seinna er so frægt eg havi silt í andanum hjá V. U. Hammershaimb, sum var romantikari, og tí leitaði aftur til orðanna uppruna.

Ð! - Tillukku!... og takk!
Ð! Tillukku við teimum 150 føroysku árunum, má tú eiga ta plássíð í hjørtum føroyinga í komandi öldum, tú hevur uppiborið: Heiðursplássíð fram um onnur, tí tú lyfti føroyska tungumálið frá støðu tess sum verandi nakrar »uforsætalige Bjergdialekter« til at vera eitt mentamáll millum javnlíkarið eitt sindur av hjálpi frá V. U. Hammershaimb, sjálvandi...

Við kvøðu
Bergur Rasmussen
úr Maniitsoq
í Grønlandi

GÓLV TÆNASTAN

Alt innan gólv...
Ókeypis tilboð verða givin.
Vit ferðast um alt landið

Skemmingsgøta 19 100 Tórshavn
Tlf. 18875 - 88875
Fax 18809

